

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

יומא דף ט-ב

ילקוט שמעוני תהלים רמז תשיט
לרשע. רבי אליעזר ורבי תנחום בשם רבי ירמיה
אפילו רשע ובוטח בה' חסד יסובבנו.

ספר העקרים המאמר הרביעי סוף פרק מ"ו
ופדנו, לא בעבורנו, אלא "למען חסדך", כי מדרך החסד להימשך על
הבוטחים בהשם, אמר הכתוב "והבוטח בה' חסד יסובבנו", כלומר: אף אם
אינו ראוי מצד עצמו, מדרך הביטחון להמשיך חסד חינוס על הבוטחים
בהשם.

רמב"ן האמונה והבטחון פרק א'

עוד אמר בטח בה' ועשה טוב, כלומר אעפ"י שאין בידך מעשים ותדע בעצמך שאתה
רשע, עם כל זה בטח בה' כי הוא בעל רחמים וירחם עליך, כמו שנאמר ורחמיו
על כל מעשיו²⁶, ר"ל צדיקים ורשעים. ואמרו²⁷: בשעה שבן אדם מצטער שכינה מה²⁸
אומרת * קלני מראשי קלני מזרועי. ע"כ אמר בתחלה בטח בה', כלומר בין שתהיה
צדיק בין שתהיה רשע בטח בה'. ואח"כ אמר ועשה טוב, כלומר אעפ"י שהוא רחום
וחנון, אל יבטיחך יצרך שלא תראה רע, כי השי"ת מאריך רוחיה וגבי דיליה * . ואם

פירוש הגר"א על כמה אגדות ברכות ח:
ואמרו (יומא שם) ראשונים שהיה בהם
עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות
דמים אלא שתלו בטחונם בקב"ה, נמצא כי
מעשיהם רע מאוד שכולן ביהרג ואל יעבור
עבירות חמורות שבתורה, ולבם היה טוב
מאוד, שמעלת הבטחון על כולם כנ"ל,
ואחרונים עסקו בתורה ובגמילות חסדים
ומפני מה חרבה מפני שנאת חנם ללמדך
ששקולה שנאת חנם כו', כמ"ש (ברכות סג,
א) איזה פרשה קטנה כו' ואהבת לרעך,²⁹
והוא מחוסר הבטחון שכל הקנאה והשנאה
ממנה, ולכן ראשונים הגלו בשלש מלכיות